

Міністерство освіти і науки України
Національний університет «Чернігівська політехніка»
Навчально-науковий інститут права і соціальних
технологій

Кафедра кримінального права та правосуддя

СИЛАБУС

**Міжнародно-правові стандарти у сфері
кримінального судочинства**

ЗАТВЕРДЖУЮ

Завідувач кафедри

Коломієць Н.В.

(підпис) (прізвище та ініціали)

«24» червня 2024 р.

Розробник: Сенченко Н.М., к.ю.н, доцент

(прізвище та ініціали, посада, науковий ступінь і вчене звання) (підпис)

Силабус навчальної дисципліни обговорено на засіданні кафедри кримінального права та правосуддя

Протокол від «24» червня 2024 р. № 10

Узгоджено з гарантом освітньої програми:

Коломієць Н.В.

(підпис)

(прізвище та ініціали)

Тип дисципліни	<i>Вибіркова</i>
Мова викладання	Українська.
Рік навчання та семестр	IV рік/, VI семестр. ОП «Кримінальна юстиція (Суд. Прокуратура. Адвокатура.)», першого (бакалаврського) рівня вищої освіти.
Викладач (-і)	Сенченко Н.М., к.ю.н, доцент.
Профайл викладача (-ів)	https://nnip.stu.cn.ua/uk/news/item/1055-naukovo-pedagogichniy-sklad-kafedri.html
Контакти викладача	sen88@stu.cn.ua

1. Анотація курсу. Міжнародно-правові стандарти у сфері кримінального судочинства – одна з найважливіших дисциплін кримінально-правового циклу, що викладаються у закладах вищої освіти для здобувачів вищої освіти, які навчаються за напрямом підготовки (спеціальністю) 081 «Право». Доскональне знання основ щодо дотримання прав особи у сфері кримінального судочинства є необхідною умовою успішної роботи за фахом, що дає можливість сприяти становленню сучасного всебічно-розвинутого висококваліфікованого фахівця-юриста, здатного на достатньому рівні репрезентувати у відносинах з іншими державними органами, органами місцевого самоврядування та громадянами, формувати та розвивати правові знання, уміння аналізувати нормативно-правові акти та інші документи міжнародно-правового характеру.

Вивчення дисципліни «Міжнародно-правові стандарти у сфері кримінального судочинства» нерозривно пов'язане зі знанням положень інших юридичних дисциплін, зокрема, кримінального права, кримінології, теорії держави та права, конституційного права та інших.

Навчальна дисципліна викладається один семестр. Вивчення курсу закінчується складанням підсумкового контролю - екзамену.

2. Мета та цілі курсу. Метою викладання навчальної дисципліни «Міжнародно-правові стандарти у сфері кримінального судочинства» є вивчення міжнародних стандартів прав людини в галузі кримінального судочинства і пенітенціарної системи, щоб дозволити здобувачам вищої освіти застосувати їх у своїй майбутній професійній діяльності в національних органах кримінального юстиції, а також формування у ЗВО загальних компетентностей:

ЗК 3. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.

СК 11. Здатність визначати належні та прийнятні для юридичного аналізу факти.

СК 12. Здатність аналізувати правові проблеми та обґрунтовувати правові позиції.

СК 13. Здатність до критичного та системного аналізу правових явищ.

СК 16. Здатність до логічного, критичного і системного аналізу документів, розуміння їх правового характеру і значення.

СК 17. Здатність приймати організаційні рішення в сфері кримінальної юстиції

3. Результати навчання. Під час вивчення дисципліни здобувач вищої освіти має досягти наступних результатів навчання (РН), передбачених освітньою програмою:

РН 3. Проводити збір і інтегрований аналіз матеріалів з різних джерел.

РН 6. Оцінювати недоліки і переваги певних правових аргументів, аналізуючи відому проблему.

РН 9. Самостійно визначати ті обставини, у з'ясуванні яких потрібна допомога, і діяти відповідно до отриманих рекомендацій.

РН 19. Пояснювати природу та зміст основних правових явищ і процесів.

РН 26. Демонструвати знання європейських стандартів у галузі кримінальної юстиції.

4. Пререквізити. Передумови для вивчення дисципліни є вивчення наступних навчальних дисциплін: «Конституційне право України», «Судові та правоохоронні органи», «Кримінальне право», «Кримінальне процесуальне право», «Кримінально-виконавче право»

5.Обсяг курсу. Зазначте загальну кількість кредитів, кількість занять та годин самостійної роботи.

Вид заняття	Загальна кількість годин
Лекції	30 години
Семінарські заняття	30 годин
Самостійна робота	120 годин
Індивідуальне завдання	Індивідуальне навчально-дослідне завдання
Всього кредитів	6

Форма проведення занять – лекційні, семінарські заняття, самостійна робота з використанням системи дистанційного навчання Moodle, літератури, відеоматеріалів, інтернет-ресурсів.

6.Тематика курсу.

Тематика лекційних занять

Тема 1. Генезис концепції прав людини

Генезис концепції прав людини: до і після Другої світової війни. Історико-правові аспекти становлення прав людини у світі та в Україні. Утвердження інституту Омбудсмана у світі.

Уповноважений Верховної Ради України з прав людини – українська модель Омбудсмана.

Історичні передумови сучасної концепції прав людини і громадянина. Сучасні концепції розуміння прав і свобод людини.

Тема 2. Основи сучасної концепції прав людини

Історичні передумови появи поняття «Права людини». Сучасне розуміння поняття «Права людини». Роль Організації Об'єднаних Націй у віднесенні прав людини до сфери міжнародного права. Еволюція юридичної регламентації Прав людини.

Універсальна концепція прав людини і культурний релятивізм. Права людини і природне право. Співвідношення міжнародно-правових стандартів прав людини і національного права. Поняття і періодизація поколінь прав людини. Типологізація прав-зобов'язань держав: негативні права і позитивні зобов'язання.

Поняття і класифікація міжнародно-правових стандартів прав людини. Універсальні і регіональні міжнародно-правові стандарти прав людини: загальна характеристика.

Тема 3. Універсальні міжнародно-правові стандарти і механізми забезпечення прав людини в сфері кримінального правосуддя

Роль Організації Об'єднаних Націй у формуванні міжнародно-правових стандартів прав людини. Загальна Декларація прав людини (Загальна Декларація прав людини 1948 р.) як джерело універсальних міжнародно-правових стандартів прав людини в сфері кримінального правосуддя. Міжнародний пакт про громадянські і політичні права (Міжнародний Пакт про громадянські і політичні права) 1966 р. про стандарти прав людини в галузі кримінального правосуддя.

Комітет ООН з прав людини (ООН КПЛ). Перший факультативний протокол до Міжнародного пакту про громадянські і політичні права: порядок розгляду індивідуальних повідомлень. Міждержавні повідомлення. Конвенція проти катувань та інших жорстоких, нелюдських або таких, що принижують гідність, видів поведінки та покарання. Комітет ООН проти катувань. Стандарти прав людини в сфері кримінального правосуддя, прийняті в системі ООН.

Тема 4. Європейська система захисту прав людини в сфері кримінальної юстиції

Захист прав людини в рамках Ради Європи: загальна характеристика і порівняльний аналіз з іншими регіональними механізмами. Європейська конвенція захисту прав людини і основних свобод як джерело формування європейських стандартів прав людини в сфері кримінального правосуддя.

Прецедентне право Ради Європи: поняття і проблеми імплементації в Україні. Поняття і структура прецеденту (stare decisis) та його видів. Характер і значення рішень Європейського Суду з прав людини в його правозастосовчій діяльності та діяльності національних органів кримінального правосуддя. Закон України «Про ратифікацію Конвенції про захист прав і основних свобод людини 1950 року, Протоколів 1, 2, 4, 7 і 11 до Конвенції». Європейський Суд з прав людини: порядок звернення і функції. Предметна, темпоральна, персональна і просторова юрисдикція Конвенції та Суду. Міждержавні та індивідуальні скарги (Inter-State and individual petition) до Суду. Суб'єкти, які мають право на звернення до Суду.

Поняття жертви (Victim), потенційні і непрямі жертви. Процедура розгляду скарги в Суді. Європейська конвенція про запобігання катуванням чи нелюдському або такому, що принижує гідність, поведінню чи покаранню (1987), організація і діяльність Комітету з попередження катувань чи нелюдського або такого, що принижує гідність, поведіння чи покарання, створеного на її основі. Європейська Хартія основних прав Європейського

Союзу 25 січня 2000 р. і проблема конкуренції двох європейських систем захисту.

Тема 5. Право на життя

Визначення поняття «життя» і «право на життя». До питання про початок і закінчення життя. Проблемні питання евтаназії. Поняття і види страт. Заборона позазаконних, свавільних і сумарних (масових) страт. Практика зникнення людей. Захист індивіда від будь-якого довільного позбавлення життя державою, у тому числі силами безпеки і поліцією. Заборона будь-якого застосування владою необов'язкової сили, що приводить до позбавлення життя. Застосування сили, що приводить до позбавлення життя, для здійснення законного арешту або запобігання втечі особи, затриманої на законних підставах.

Поняття «абсолютно необхідного» застосування сили. Поняття «суворої відповідності» застосовуваної сили досягненню цілей (характер поставленого завдання, загроза життю й здоров'ю, що виникла в конкретній ситуації і ступінь ризику втрати життя у випадку застосування сили).

Рішення в справі *McCann v. UK* (1995). Стаття 6 Міжнародного пакту про громадянські і політичні права. Стаття 2 Європейської конвенції про права людини. Система винятків із загальної заборони позбавлення життя. Протокол № 6 до Європейської конвенції про права людини. Скасування страти. Протокол № 13 до Європейської конвенції про права людини. Скасування страти. Законодавство України, що регламентує застосування зброї силами правопорядку. Страта в контексті права на життя. Права осіб, засуджених до страти. Заходи, що гарантують захист прав тих, хто засуджений до страти 1984 року. Кодекс поведінки посадових осіб з підтримання правопорядку 1979 року.

Тема 6. Право на фізичну недоторканність: заборона катувань і нелюдського або такого, що принижує гідність, поводження чи покарання

Катування та інші жорстокі, нелюдські або такі, що принижують гідність, види поводження та покарання: визначення поняття і питання ступеня поводження. Критерії розмежування катувань, нелюдського поводження і принижуючого гідність поводження, у зв'язку із чим необхідно з'ясувати зміст понять «гідність», «жорстокість» і ін.

Неприпустимість катувань та інших жорстоких, нелюдських або таких, що принижують гідність, видів поводження як засоби одержання доказів на стадії досудового слідства і дізнання. Неприпустимість застосування під час досудового розслідування, у процесі оперативно-розшукової і адміністративної діяльності правоохоронних органів так званих методів сенсорної депривації («дезорієнтації» або «втрати чутливості»): стояння біля стіни, покриття голови, вплив звуку, заборона сну, утримування без їжі і пиття).

Визначення психологічного катування. Безпідставна жорстокість і принизливе поводження з боку поліції, заподіювані під час арешту і утримання під вартою, а також при особистому обшуку. Право осіб, позбавлених волі, на гуманне поводження і повагу гідності, властивої людській особистості. Страта в контексті права на захист від катувань і інших жорстоких, нелюдських або таких, що принижують гідність, видів поводження і покарання. Затримка виконання смертного вироку. Європейська конвенція по попередженню катувань і нелюдського або принижуюче достоїнство обігу або покарання (Страсбург, 4 листопада 1993 р.). Конвенція проти катувань та інших жорстоких, нелюдських або таких, що принижують гідність, видів поводження та покарання, затверджена резолюцією 39/46 Генеральної Асамблеї ООН від 10 грудня 1984 року.

Тема 7. Право на свободу і особисту недоторканність у контексті кримінального правосуддя

Поняття права на свободу і особисту недоторканність. Історичний екскурс у проблему. Загальна Декларація прав людини (статті 3, 9). Поняття арешту і затримання. Зміст терміна «позбавлення волі». Поняття довільного арешту, незаконного арешту і затримання. Міжнародний Пакт про громадянські і політичні права (стаття 9 (1)). Право на свободу від необґрунтованих арештів. Межа між свободою і несвободою, примусове

утримання.

Стаття 5 Європейської конвенції прав людини: загальна характеристика. Поняття арешту в контексті Європейської конвенції про захист прав людини і основних свобод. 5. Припустимі випадки позбавлення волі в порядку кримінального судочинства: а) законне утримування особи під вартою на підставі визнання його винним компетентним судом; б) законний арешт або затримання особи за невиконання законного рішення суду або з метою забезпечення виконання будь-якого зобов'язання, передбаченого законом; с) законний арешт або затримання особи, здійснене для того щоб вона стала перед компетентним судовим органом за обґрунтованою підозрою у вчиненні правопорушення або у випадку, коли є підстави думати, що необхідно запобігти вчиненню нею правопорушення або перешкодити їй зникнути після його здійснення; d) затримання неповнолітньої особи на підставі законної постанови для виховного нагляду або його законне затримання, здійснене для того, щоб вона стало перед компетентним органом; e) законне затримання осіб з метою запобігання поширення інфекційних захворювань, а також душевнохворих, алкоголіків, наркоманів або бродяг; f) законний арешт або затримання особи з метою запобігання її незаконного в'їзду в країну або особи, проти якої вживають заходи для його висилки або видачі.

Право бути обізнаним про причини арешту і будь-які пред'явлені обвинувачення. Тлумачення «негайно». Проблеми створення належних умов тримання під вартою та зменшення тривалості строків затримання. Особливості правового статусу осіб, що знаходяться у попередньому ув'язненні. Загальні міжнародні стандарти щодо порядку й правил попереднього ув'язнення.

Процесуальні заходи захисту, що стосуються попередньо затриманих індивідів. Негайне доставляння затриманого (арештованого) до судді або іншій посадовій особі. Визначення поняття судді (іншої посадової особи): незалежність від виконавчої влади і сторін, право прийняти рішення; судовий характер процедури.

Право на судовий розгляд протягом розумного строку або на звільнення до суду. Тлумачення «... або...». Поняття «розумного строку». Початок і закінчення строку (позиції Комісії й Судна). Обґрунтованість тривалості строку: складність справи, ведення справи владою, поведінка затриманого (арештованого). Принцип «рівності рук» при розгляді справи в порядку «habeas corpus». «Habeas corpus» відносно психічно хворих осіб.

«Habeas corpus» при арешті з метою екстрадиції.. «Habeas corpus» в умовах надзвичайного стану.

Тема 8. Право на повагу приватного життя, недоторканності житла і таємниці кореспонденції

Визначення поняття «приватне життя». Межі, у яких автономність певної особи користується захистом. Диференціація термінів «право на приватне життя» і «право на повагу приватного життя». Право не піддаватися свавільному або незаконному втручання в приватне життя, свавільним або незаконним зазіханням на недоторканність житла або таємницю кореспонденції.

Невтручання в приватне життя і повага приватного життя: диференціація понять. Обмеження права на приватне життя в порядку кримінально-процесуальної і оперативно-розшукової діяльності правоохоронних органів. Умови допустимості втручання в приватне життя: на підставі закону (доступність, передбачуваність і якість закону), необхідність втручання в демократичному суспільстві (легітимність мети втручання, дотримання балансу інтересу захисту національної безпеки серйозності втручання).

Право на повагу житла і право на недоторканність житла від необґрунтованих обшуків. Поняття і межі житла. Поняття «необґрунтованого обшуку». Право на повагу таємниці кореспонденції. Поняття кореспонденції. Спостереження і збір даних. Прослуховування телефонних переговорів. Якість закону з прослуховування (визначення категорій злочинів, вказівка на строки прослуховування, правила передачі та знищення даних, отриманих у результаті прослуховування). Оцінка доказів, отриманих у результаті необґрунтованого обшуку, прослуховування телефонних переговорів. Контроль над кореспонденцією ув'язнених: цензура і перлюстрація кореспонденції. Захист особистих

даних у кримінальному судочинстві. Діяльність приватних детективів. Заборона збору, зберігання, використання і поширення інформації про приватне життя особи без її згоди (рішення Z. проти Фінляндії).

Тема 9. Європейські та міжнародні стандарти у сфері судочинства

Основні принципи незалежності судових органів. Європейська хартія про статус суддів. Статут суддів в Європі. Етика і поведінка суддів. Банголорські принципи поведінки суддів. Доступ до правосуддя та правова допомога. Кримінальне правосуддя щодо допомоги потерпілим від злочинів. Виконання судових рішень. Окремі питання правозастосування у забезпеченні ефективного застосування міжнародного та європейського права.

Міжнародні рекомендації щодо судової системи України. Участь Комісії ООН із запобігання злочинності та кримінального правосуддя в міжнародних кримінально-правових відносинах.

Тема 10. Право на справедливий судовий розгляд

Стаття 6 ЄКПЛ, Міжнародний пакт про громадянські і політичні права, про право на справедливий судовий розгляд. Застосування положень ст. 6 ЄКПЛ до процедур оскарження (апеляційного й касаційного провадження).

Доступ до суду (формальна і реальна можливість звернення до суду).

Справедливість: загальні положення. Концепція справедливого судового розгляду. Допустимість доказів у контексті ЄКПЛ.

Незалежний і неупереджений суд, створений на підставі закону: об'єктивні й суб'єктивні елементи. Поняття і зміст правосуддя. Принцип поділу влади і незалежність функціонування судової системи. Виключення повторної участі судді при розгляді справи. Інститут відводу суддів у кримінальному процесі.

Визначення обвинувачення по кримінальних справах. Критерії визначення кримінального обвинувачення (обвинувачення по кримінальних правопорушеннях) у матеріально-правовому і формальному аспекті.

Тривалість процедури: поняття розумного строку (тривалості) судового розгляду і його критерії: складність справи; оперативність роботи відповідних органів; власна поведінка сторони (заявника); наслідок недотримання розумного строку для сторони (заявника). Період, яким охоплюється поняття тривалість процедури по кримінальних справах.

Публічний (гласний) судовий розгляд справи. Підстави для закритого судового розгляду. Усність судового розгляду.

Презумпція невинуватості: право обвинувачуваного вважатися невинним, поки його винність не буде доведена відповідно до закону. *In dubio pro reo*. Стан підозри у вчиненні злочину при ухваленні рішення про припинення провадження в справі.

Право на перегляд судових рішень. Перегляд питань права й факту.

Принцип *Ne bis in idem*. Перегляд справи по нововиявленим обставинам.

Тема 11. Міжнародно-правові стандарти прав неповнолітніх учасників кримінального провадження та ювенальна юстиція

Правові засади та особливі умови ювенальної юстиції в Україні. Європейські правові стандарти та правові механізми у сфері захисту дітей. Захист прав дитини міжнародним гуманітарним правом. Конвенція ООН про права дитини. Основні процесуальні права дітей. Загальна характеристика Мінімальних стандартних правил ООН щодо відправлення правосуддя щодо неповнолітніх (Пекінські правила). Загальна характеристика Керівних принципів Організації Об'єднаних Націй для запобігання злочинності серед неповнолітніх (Ер-Рядські керівні принципи).

Загальна характеристика Декларації про соціальні і правові принципи, що стосуються захисту і благополуччя дітей, особливо при передачі дітей на виховання та їх усиновлення на національному та міжнародному рівнях 1986 р. Загальна характеристика Конвенції про права дитини 1990 р. Загальна характеристика Факультативного протоколу до Конвенції про права дитини щодо торгівлі дітьми, дитячої проституції і дитячої

порнографії 2002 р. Загальна характеристика Декларації та Плану дій «Світ, придатний для життя дітей» 2002 р.

Керівні принципи, що стосуються правосуддя з питань, пов'язаних з участю дітей-жертв та свідків злочинів.

Правовий та судовий захист прав дітей в умовах збройного конфлікту в Україні.

Тема 12. Міжнародно-правові стандарти в сфері захисту прав осіб з психічними розладами та хворих на ВІЛ/СНІД

Право на фізичне і психічне здоров'я у нормативно-правових актах міжнародного та національного рівнів. Право на медичну інформацію. Право на згоду на лікування. Вимоги до встановлення діагнозу психічного розладу. Законність затримання психічно хворого. Застосування до психічно хворих заходів процесуального примусу. Право на звернення до суду.

Міжнародні та регіональні стандарти з прав людини у сфері ВІЛ/СНІД.

ВІЛ/СНІД та право на життя. ВІЛ/СНІД і свобода від катувань та жорстокого, нелюдського і такого, що принижує гідність, поводження чи покарання, у тому числі у місцях позбавлення волі. ВІЛ/СНІД і право на свободу та особисту недоторканість. Судовий процес щодо забезпечення права на доступність лікарських засобів у межах права на здоров'я.

Тема 13. Поняття, предмет та система навчальної дисципліни «Міжнародна пенологія». Історія виникнення міжнародних стандартів у галузі захисту прав людини, засуджених і ув'язнених, поводження із ними та їх сучасна класифікація.

Мета вивчення навчальної дисципліни «Міжнародна пенологія». Система навчальної дисципліни «Міжнародна пенологія». Наукові доробки Ш. Монтеке, Ч. Беккарія, І. Бентама, Д. Говарда та їх роль у створенні загальної теорії виконання покарання у виді позбавлення волі.

Загальна характеристика класичних пенітенціарних систем: пенсільванська, оборнська, прогресивна та визначення їх ролі у створенні міжнародних стандартів у галузі захисту прав людини, засуджених і ув'язнених, поводження із ними.

Призначення, завдання та порядок проведення Конгресів ООН із запобігання злочинності та кримінального правосуддя.

Призначення, завдання та порядок роботи Комітету ООН з попередження злочинності та боротьби з нею і його роль у формуванні міжнародних стандартів у галузі захисту прав людини, засуджених і ув'язнених, поводження із ними. Призначення, завдання та порядок роботи Комісії ООН з попередження злочинності та кримінального правосуддя і її роль у формуванні міжнародних стандартів у галузі захисту прав людини, засуджених і ув'язнених, поводження із ними.

Поняття й принципи сучасної класифікації міжнародних стандартів у галузі захисту прав людини, засуджених і ув'язнених, поводження із ними.

Класифікація міжнародних стандартів у галузі захисту прав людини, засуджених і ув'язнених, поводження із ними за масштабом дії. Класифікація міжнародних стандартів у галузі захисту прав людини, засуджених і ув'язнених, поводження із ними за спеціалізацією. Класифікація міжнародних стандартів у галузі захисту прав людини, засуджених і ув'язнених, поводження із ними за ступенем обов'язковості. Класифікація міжнародних стандартів у галузі захисту прав засуджених і ув'язнених, поводження із ними за ступенем їх примусової ізоляції.

Тема 14. Організація Об'єднаних Націй та її роль у створенні загальносвітових стандартів у галузі захисту прав людини, засуджених і ув'язнених, поводження із ними та розповсюдженні їх вимог у світі.

Значення і роль Економічної та Соціальної Ради (ЕКОСОП) ООН у забезпеченні прав людини. Значення і роль Комісії з попередження злочинності та кримінального правосуддя Економічної та Соціальної Ради (ЕКОСОП) ООН у забезпеченні прав людини, засуджених і ув'язнених. Функції Комісії з попередження злочинності та кримінального правосуддя Економічної та Соціальної Ради (ЕКОСОП) ООН у забезпеченні прав людини,

засуджених і ув'язнених.

Джерела, системи і стандарти Організації Об'єднаних Націй в галузі прав людини при відправленні правосуддя: загальне поняття. Значущість міжнародних стандартів у галузі захисту прав людини, засуджених і ув'язнених, поводження із ними

Загальна характеристика Статуту Організації Об'єднаних Націй 1955 р. Характеристика Міжнародного білліо про права людини: Загальної декларації прав людини 1948 року; Міжнародного пакту про економічні, соціальні і культурні права 1976 р.; Міжнародного пакту про громадянські та політичні права 1976 р.

Загальна характеристика Конвенції про запобігання злочину геноциду та покарання 1951 р. Загальна характеристика Міжнародної конвенції про ліквідацію всіх форм расової дискримінації 1969 р. Характеристика Загальної рекомендації Комітету ООН з ліквідації расової дискримінації «Про попередження расової дискримінації в процесі відправлення та функціонування системи кримінального правосуддя» 2005 р.

Загальна характеристика Конвенції проти катувань та інших жорстоких, нелюдських або таких, що принижують гідність, видів поводження та покарання 1987 р. Загальна характеристика Принципів ефективного розслідування та документування катувань та інших жорстоких, нелюдських або таких, що принижують гідність, видів поводження та покарання 2000 р.

Загальна характеристика Конвенції про ліквідацію всіх форм дискримінації щодо жінок 1981 р. Загальна характеристика Декларації про ліквідацію насильства по відношенню до жінок 1993 р. Загальна характеристика Факультативного протоколу до Конвенції про ліквідацію всіх форм дискримінації щодо жінок 1999 р.

Загальна характеристика Резолюції Генеральної Асамблеї ООН «Права людини при відправленні правосуддя» 2005 р. Загальна характеристика Декларації основних принципів правосуддя для жертв злочинів і зловживання владою 1985 р.

Загальна характеристика Декларації про ліквідацію всіх форм нетерпимості та дискримінації на основі релігії або переконань 1981 р. Загальна характеристика Рекомендацій ЕКОСОП ООН «Принципи захисту психічно хворих осіб і поліпшення психіатричної допомоги» 1991 р. Загальна характеристика Рекомендацій ЕКОСОП ООН «Принципи Організації Об'єднаних Націй стосовно людей похилого віку» 1991 р. Загальна характеристика Декларації про права осіб, що належать до національних чи етнічних, релігійних і мовних меншин 1992 р. Загальна характеристика Міжнародної конвенції про захист прав всіх трудящих мігрантів і членів їх сімей 2003 р.

Загальна характеристика Декларації про права і обов'язки окремих осіб, груп та органів суспільства заохочувати і захищати загально визнані права людини та основні свободи 1998 р.

Тема 15. Мінімальні стандартні Правила поводження із ув'язненими Організації Об'єднаних Націй (Правила Нельсона Мандела 2011 р.).

Завдання Мінімальних стандартних правил поводження із ув'язненими. Керівні принципи Мінімальних стандартних правил поводження із ув'язненими. Структура Мінімальних стандартних правил поводження із ув'язненими.

Загальна характеристика Процедур ефективного виконання Мінімальних стандартних правил поводження із ув'язненими. Зміст Міжнародного пакту про громадянські та політичні права щодо заборони тортур й грубого поводження. Зміст Конвенції проти катувань та інших жорстоких, нелюдських або таких, що принижують гідність, видів поводження та покарання щодо заборони тортур й грубого поводження.

Зміст Принципів ефективного попередження і розслідування позаконних, довільних і сумарних страт щодо взяття під варту і звільнення. Зміст Зводу принципів захисту всіх осіб, що піддаються затриманню або ув'язненню в будь-якій формі щодо взяття під варту і звільнення.

Особливості відображення права на достатній життєвий рівень, на охорону здоров'я в Мінімальних стандартних Правилах поводження з ув'язненими.

Особливості правової регламентації режиму охорони і заходів покарання, підтримання належного порядку, системи забезпечення безпеки у в'язницях, дисципліни і покарання в Мінімальних стандартних Правилах поводження з ув'язненими.

Особливості відображення права на реабілітацію ув'язнених, на освіту і культурну діяльність, на свободу віросповідання, на листування, на побачення, на телефонні розмови, на відпустку додому в Мінімальних стандартних Правилах поведження з ув'язненими.

Особливості правової регламентації праці ув'язнених, підготовки до звільнення в Мінімальних стандартних Правилах поведження з ув'язненими.

Особливості відображення права на отримання книг, газет, мовних засобів інформації та до послуг «Всесвітньої павутини», на тимчасове умовне звільнення в Мінімальних стандартних Правилах поведження з ув'язненими.

Особливості реалізації окремих положень Мінімальних стандартних Правил поведження з ув'язненими щодо загального права подачі скарг у міжнародних стандартах у галузі захисту прав людини, засуджених і ув'язнених, поведження із ними.

Тема 16. Міжнародні стандарти Організації Об'єднаних Націй у галузі захисту прав визначених категорій засуджених та ув'язнених та поведження із ними.

Особливості правової регламентації перебування в місцях позбавлення волі вагітних і жінок, що мають дітей в Мінімальних стандартних Правилах поведження з ув'язненими. Необхідність створення Бангкокських правил. Особливості розміщення ув'язнених жінок у виправних установах і контакти з членами сім'ї. Зміст Бангкокських правил.

Загальна характеристика Правил ООН із захисту неповнолітніх, які позбавлені волі.

Правила ООН щодо захисту неповнолітніх, позбавлених волі.

Альтернативи тюремному ув'язненню як засіб скорочення числа осіб, ізольованих від суспільства на тривалий час. Загальна характеристика Стандартних Мінімальних правил ООН відносно заходів, які не пов'язані із тюремним ув'язненням (Токійських правил).

Найважливіші принципи щодо застосування вимог міжнародних стандартів Організації Об'єднаних Націй у галузі захисту прав засуджених до довічного ув'язнення або до тривалих строків позбавлення волі і поведження із ними. Особливості умов утримання у в'язниці, освіти і режиму поведження із ув'язненими, які відбувають довічне ув'язнення і тривалі строки позбавлення волі.

Основні міжнародно-правові акти, що стосуються прав національних меншин. Спеціальні права національних меншин з метою збереження їх національної самобутності.

Концептуальні погляди ООН на місце і роль людей похилого віку. Зміст Принципів ООН щодо людей похилого віку, прийнятих Генеральною Асамблеєю у 1991 р.

Міжнародні стандарти ООН в галузі захисту прав засуджених до довічного ув'язнення або до тривалих строків засудження.

Тема 17. Міжнародні стандарти Організації Об'єднаних Націй, що стосуються визначених категорій персоналу органів та установ виконання покарань.

Особливості реалізації окремих положень Мінімальних стандартних Правил поведження з ув'язненими щодо загальних принципів підбору персоналу, його професійної підготовки у міжнародних стандартах у галузі захисту прав людини, засуджених і ув'язнених, поведження із ними. Найважливіші принципи, що стосуються персоналу органів та установ виконання покарань.

Особливості міжнародно-правового регулювання застосування вогнепальної зброї проти осіб, які тримаються під вартою або в ув'язненні. Основні елементи системи забезпечення безпеки у в'язницях. Зміст правової процедури підтримання дисципліни і покарання.

Міжнародно-правова регламентація фізичної безпеки ув'язнених, персоналу і відвідувачів. Принципи забезпечення безпечних умов для всіх осіб, які у в'язницях утримуються і працюють, тобто для ув'язнених і співробітників персоналу.

Зміст обмежень, які необхідні для забезпечення надійності нагляду і дотримання належних правил гуртожитку у в'язницях. Методи і способи застосування засобів утихомирення.

Мета виконання посадовими особами із підтримання правопорядку покладених на них законом обов'язків. Принципи застосування сили посадовими особами із підтримання

правопорядку.

Обов'язки і функції медичних працівників. Найважливіші принципи, що регламентують діяльність медичних працівників в місцях примусового позбавлення волі.

Тема 18. Рада Європи та її роль у створенні регіональних стандартів у галузі захисту прав людини, засуджених і ув'язнених, поводження із ними та розповсюдженні їх вимог на території Європи.

Рада Європи – європейський механізм захисту прав людини та основних свобод. Види правозахисної діяльності Ради Європи.

Зміст і форми діяльності Комітету міністрів Ради Європи. Зміст і форми діяльності Парламентської асамблеї Ради Європи. Зміст і форми діяльності Конгресу місцевих та регіональних влад Європи. Зміст і форми діяльності Секретаріату Ради Європи.

Загальні документи в галузі захисту прав людини, засуджених і ув'язнених та поводження із ними Ради Європи. Загальна характеристика Європейської конвенції з прав людини.

Загальна характеристика Європейської конвенції про запобігання катуванням чи нелюдському або такому, що принижує гідність, поводженню чи покаранню. Загальна характеристика Європейської соціальної хартії.

Діяльність Ради Європи щодо захисту права на життя. Діяльність Ради Європи щодо заборони катувань чи нелюдського або такого, що принижує гідність, поводження чи покарання.

Діяльність Ради Європи щодо захисту права на свободу та безпеку. Діяльність Ради Європи щодо захисту права на справедливий судовий розгляд. Діяльність Ради Європи щодо захисту права на повагу до особистого та сімейного життя, житла і таємниці листування. Діяльність Ради Європи щодо захисту права на свободу виявлення поглядів, свобода думки, совісті та релігії. Діяльність Ради Європи щодо захисту права на свободу думки, совісті та релігії.

Діяльність Ради Європи щодо захисту права на свободу висловлювання. Діяльність Ради Європи щодо захисту права на свободу мирних зборів і свобода асоціації. Діяльність Ради Європи щодо захисту права на захист зайнятості.

Діяльність Ради Європи щодо захисту права на соціальний захист усього населення. Діяльність Ради Європи щодо захисту права на охорону здоров'я. Діяльність Ради Європи щодо захисту права на соціальну безпеку. Діяльність Ради Європи щодо захисту права на соціальну та медичну допомогу і користування службами соціального забезпечення.

Діяльність Ради Європи щодо захисту права на освіту. Діяльність Ради Європи щодо захисту права на мирне володіння своїм майном. Діяльність Ради Європи щодо захисту права на вільні вибори. Діяльність Ради Європи щодо заборони дискримінації. Діяльність Ради Європи щодо захисту прав національних меншин. Діяльність Ради Європи щодо забезпечення рівноправ'я жінок та чоловіків.

Тема 19. Європейські пенітенціарні правила - основний збірник приписів персоналу установ виконання покарань щодо забезпечення прав засуджених і ув'язнених та поводження із ними в Європі.

Історія розробки та прийняття Європейських пенітенціарних правил. Філософія Європейських пенітенціарних правил.

Призначення Європейських пенітенціарних правил. Мета Європейських пенітенціарних правил.

Структура Європейських пенітенціарних правил.

Основні принципи Європейських пенітенціарних правил.

Європейські пенітенціарні правила відносно умов утримання ув'язнених та інших осіб, примусово позбавлених волі. Європейські пенітенціарні правила відносно умов утримання засуджених.

Європейські пенітенціарні правила відносно поводження із ув'язненими та іншими особами, примусово позбавленими волі. Європейські пенітенціарні правила відносно поводження із засудженими.

Вимоги Європейських пенітенціарних правил відносно підбору персоналу установ

виконання покарань. Вимоги Європейських пенітенціарних правил відносно навчання персоналу установ виконання покарань.

Тематика семінарських занять

1. Основи сучасної концепції прав людини
2. Універсальні міжнародно-правові стандарти і механізми забезпечення прав людини в сфері кримінального правосуддя
3. Право на життя
4. Право на фізичну недоторканність: заборона катувань і нелюдського або такого, що принижує гідність, поводження чи покарання
5. Право на свободу і особисту недоторканність у контексті кримінального правосуддя
6. Право на повагу приватного життя, недоторканності житла і таємниці кореспонденції
7. Європейські та міжнародні стандарти у сфері судочинства
8. Право на справедливий судовий розгляд
9. Міжнародно-правові стандарти прав неповнолітніх учасників кримінального провадження та ювенальна юстиція
10. Міжнародно-правові стандарти в сфері захисту прав осіб з психічними розладами та хворих на ВІЛ/СНІД
11. Історія виникнення міжнародних стандартів у галузі захисту прав людини, засуджених і ув'язнених, поводження із ними та їх сучасна класифікація
12. Організація Об'єднаних Націй та її роль у створенні загальносвітових стандартів у галузі захисту прав людини, засуджених і ув'язнених, поводження із ними та розповсюдженні їх вимог у світі
13. Мінімальні стандартні Правила поводження із ув'язненими Організації Об'єднаних Націй (Правила Нельсона Мандела)
14. Міжнародні стандарти Організації Об'єднаних Націй у галузі захисту прав визначених категорій засуджених та ув'язнених та поводження із ними
15. Рада Європи та її роль у створенні регіональних стандартів у галузі захисту прав людини, засуджених і ув'язнених, поводження із ними та розповсюдженні їх вимог на території Європи

Тематика самостійної роботи

Самостійне опрацювання окремих тем:

1. Генезис концепції прав людини
2. Основи сучасної концепції прав людини
3. Універсальні міжнародно-правові стандарти і механізми забезпечення прав людини в сфері кримінального правосуддя
4. Європейська система захисту прав людини в сфері кримінальної юстиції
5. Право на життя
6. Право на фізичну недоторканність: заборона катувань і нелюдського або такого, що принижує гідність, поводження чи покарання
7. Право на свободу і особисту недоторканність у контексті кримінального правосуддя.
8. Право на повагу приватного життя, недоторканності житла і таємниці кореспонденції
9. Європейські та міжнародні стандарти у сфері судочинства
10. Право на справедливий судовий розгляд
11. Міжнародно-правові стандарти прав неповнолітніх учасників кримінального

провадження та ювенальна юстиція

12. Міжнародно-правові стандарти в сфері захисту прав осіб з психічними розладами та хворих на ВІЛ/СНІД
13. Історія виникнення міжнародних стандартів у галузі захисту прав людини, засуджених і ув'язнених, поводження із ними та їх сучасна класифікація
14. Організація Об'єднаних Націй та її роль у створенні загальносвітових стандартів у галузі захисту прав людини, засуджених і ув'язнених, поводження із ними та розповсюдженні їх вимог у світі
15. Мінімальні стандартні Правила поводження із ув'язненими Організації Об'єднаних Націй (Правила Нельсона Манделі)
16. Міжнародні стандарти Організації Об'єднаних Націй у галузі захисту прав визначених категорій засуджених та ув'язнених та поводження із ними
17. Міжнародні стандарти Організації Об'єднаних Націй, що стосуються визначених категорій персоналу органів та установ виконання покарань
18. Рада Європи та її роль у створенні регіональних стандартів у галузі захисту прав людини, засуджених і ув'язнених, поводження із ними та розповсюдженні їх вимог на території Європи
19. Європейські пенітенціарні правила - основний збірник приписів персоналу установ виконання покарань щодо забезпечення прав засуджених і ув'язнених та поводження із ними в Європі

7. Система оцінювання та вимоги

Загальна система оцінювання курсу	<p>Оцінювання знань студентів здійснюється відповідно до «Положення про поточне та підсумкове оцінювання знань здобувачів вищої освіти Національного університету "Чернігівська політехніка"».</p> <p>З дисципліни здобувач може набрати до 60% підсумкової оцінки за виконання всіх видів робіт, що виконуються протягом семестру і до 40% підсумкової оцінки – на екзамені.</p> <p>Поточний контроль проводиться шляхом спілкування із студентами під час лекцій та опитувань студентів на семінарських заняттях. Бали, які набрані здобувачем за результатами активності на семінарах та за контрольну роботу, складають оцінку поточного контролю.</p> <p>Під час вивчення дисципліни здобувач вищої освіти має досягти відповідні результати навчання (РН), що передбачені освітньою програмою.</p> <p>Кожен результат навчання оцінюватися окремо:</p> <ul style="list-style-type: none">- пояснювати збір і інтегрований аналіз матеріалів з різних джерел (РН3) – оцінюється шляхом фронтального та індивідуального опитування під час семінарських занять;- пояснювати недоліки і переваги певних правових аргументів, аналізуючи відому проблему (РН6) – оцінюється шляхом фронтального та індивідуального опитування під час семінарських занять;- виокремлювати і аналізувати ті обставини, у з'ясуванні яких потрібна допомога, і діяти відповідно до отриманих рекомендацій (ПР 9) - оцінюється шляхом фронтального та індивідуального опитування під час семінарських занять;- пояснювати природу та зміст основних правових явищ і процесів (РН 19) - оцінюється шляхом фронтального та
--	--

	<p>індивідуального опитування під час семінарських занять;</p> <ul style="list-style-type: none"> - демонструвати знання європейських стандартів у галузі кримінальної юстиції (ПР 26) – оцінюється шляхом вирішення практичних ситуацій. <p>Оцінка за результатами вивчення дисципліни формується шляхом додавання підсумкових результатів поточного контролю до екзаменаційної оцінки. Оцінювання успішності здобувача вищої освіти під час семестрового контролю здійснюється за національною (чотирибальною) шкалою («відмінно», «добре», «задовільно», «незадовільно») та шкалою ECTS і вносяться в відомість успішності та навчальну картку здобувача вищої освіти в автоматизованій системі управління – АСУ «ВНЗ».</p> <p>Складання екзамену є обов'язковим елементом підсумкового контролю знань для студентів, які претендують на оцінку «добре» або «відмінно». Якщо студент виконав всі види робіт протягом семестру та набрав 60% підсумкової оцінки (тобто «задовільно»), то він, за бажанням, може залишити набрану кількість балів як підсумкову оцінку і не складати екзамен.</p> <p>Повторне складання екзамену з метою підвищення позитивної оцінки не дозволяється.</p>
<p>Вимоги до виконання індивідуальної роботи</p>	<ul style="list-style-type: none"> - «відмінно» (A) – якщо виявлено: всебічні, систематизовані, глибокі знання матеріалу; грамотне та логічне викладення інформації; самостійність роботи; наявність не більше 1-2 незначних помилок (через неуважність, обмовки); використання судової практики, наявність висновків у вигляді запропонованих змін до законодавства України; - «добре» (B) – якщо виявлено: повні знання матеріалу; успішне виконання завдань; логічна послідовність; зрозумілість викладеного матеріалу; наявність не більше 2-3 незначних помилок; можлива деяка неповнота відповіді; правильність виконання практичної частини; наявність висновків; - «добре» (C) – якщо виявлено: достатні знання матеріалу; успішне виконання завдань; певна логічна послідовність; зрозумілість викладеного матеріалу; наявність не більше 3-4 незначних помилок; можлива деяка неповнота відповіді, але без суттєвих помилок; - «задовільно» (D) – якщо виявлено: не досить повні знання основного матеріалу; наявність не більше 1-2 суттєвих помилок; неповна відповідь; наявність висновків; - «задовільно» (E) – якщо виявлено: не досить повні знання основного матеріалу, наявність не більше 2-3 суттєвих помилок, неповна відповідь, незв'язна її побудова; наявність висновків, що не відтворюють завдання дослідження; - «незадовільно» (FX) – якщо виявлено: відсутність знання або нерозуміння більшої або найбільш суттєвої частини матеріалу; суттєві помилки, які не виправлені; нелогічне викладання матеріалу;

	недосяжність мети; відсутність висновків.
<p>Практичні (лабораторні) заняття</p>	<p>Робота на семінарському занятті оцінюється у балах (5 балів за одне заняття) за наступними критеріями:</p> <p>5 балів – здобувач у повному обсязі опрацював програмний матеріал, основну і додаткову літературу, має глибокі й міцні знання, упевнено оперує набутими знаннями у вирішенні завдань, робить аргументовані висновки, може вільно висловлювати власні судження і переконувати інших, здатний презентувати власне розуміння питання.</p> <p>4 бала – здобувач володіє навчальним матеріалом, формулює нескладні висновки, може узагальнювати набуті знання і частково застосовувати їх у вирішенні завдань, аргументація на достатньому рівні.</p> <p>3 бала – здобувач загалом самостійно відтворює програмний матеріал, може дати стислу характеристику питання, але у викладеному матеріалі є істотні прогалини, є певні неточності як у відтворенні матеріалу, так і у висновках, аргументація низька, використання набутих знань у вирішенні завдань на низькому рівні.</p> <p>1-2 балів – здобувач за допомогою викладача намагається відтворити матеріал, але відповідь неточна, неповна, головний зміст матеріалу не розкрито, аргументація та власне розуміння питання майже відсутні; студент із помітними труднощами використовує певні знання у вирішенні завдань.</p> <p>0 балів – здобувач не готовий до семінарського заняття.</p> <p>Порядок оцінювання самостійної роботи здобувачів вищої освіти.</p> <p>Загальними критеріями, за якими здійснюється оцінювання самостійної роботи здобувачів, є: глибина і міцність знань, рівень мислення, вміння систематизувати знання за окремими темами, вміння робити обґрунтовані висновки, володіння категорійним апаратом, навички і прийоми виконання практичних завдань, вміння знаходити необхідну інформацію, здійснювати її систематизацію та обробку, самореалізація на практичних та семінарських заняттях, а також самостійність та своєчасність здачі виконаних завдань викладачу, згідно з графіком навчального процесу.</p> <p>Максимально можливий бал (1бал за тему) за конкретним завданням ставиться за умови відповідності виду самостійної роботи всім зазначеним критеріям. Відсутність тієї або іншої складової знижує кількість балів.</p> <p>Перелік завдань для самостійної роботи здобувачів зазначений в методичних рекомендаціях.</p> <p>Порядок оцінювання тестових завдань:</p> <ul style="list-style-type: none"> - 5 балів – точні відповіді на понад 90-100%тестових питань; - 4 бали – точні відповіді на 70%-89% тестових питань; - 3 бали – точні відповіді від 50% до 69 % тестових питань; - 1-2 бали – здобувач дав відповідь на меншу кількість, ніж 50% питань і показав незадовільний рівень знань з теми; - 0 балів – здобувач не виконав тестові завдання.

Умови допуску до підсумкового контролю	У випадку, якщо здобувач вищої освіти протягом семестру не виконав у повному обсязі передбачених робочою програмою навчальної дисципліни всіх видів навчальної роботи, має невідпрацьовані практичні роботи або не набрав мінімально необхідну кількість балів (тобто кількість балів, яка сумарно з максимально можливою кількістю балів, які здобувач вищої освіти може отримати під час семестрового контролю не дозволить отримати підсумкову оцінку «задовільно» – E, 60 балів), то він не допускається до складання заліку під час семестрового контролю, але має право ліквідувати академічну заборгованість у порядку, передбаченому в розділі 6 «Положення про поточне та підсумкове оцінювання знань здобувачів вищої освіти Національного університету «Чернігівська політехніка», затвердженого вченою радою НУ «Чернігівська політехніка»
---	--

Розподіл балів, які отримують здобувачі вищої освіти у сьомому семестрі

Модуль за тематичним планом дисципліни та форма контролю		Кількість балів
1	Робота на семінарському занятті	0...50
2	Самостійне опрацювання теми	0...5
3	Виконання тестових завдань	0...5
Усього поточний і проміжний модульний контроль		0...60
Семестровий контроль (Екзамен)		0...40
Разом		0...100

Шкала оцінювання результатів навчання

Оцінка в балах	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою (диференційований залік)	
		для екзамену (диференційованого заліку), курсового проекту (роботи), практики, атестації	для заліку
90 – 100	A (відмінно)	відмінно	зараховано
82-89	B (дуже добре)	добре	
75-81	C (добре)		
66-74	D (задовільно)	задовільно	
60-65	E (достатньо)		
0-59	FX (незадовільно)	незадовільно з можливістю повторного складання	незараховано з можливістю повторного складання

8. Політики курсу.

До загальної політики курсу відноситься дотримання принципів відвідування занять у відповідності до затвердженого розкладу, а також вільного відвідування лекційних занять для осіб, які отримали на це дозвіл відповідно до Порядку надання дозволу на вільне відвідування занять здобувачам вищої освіти Національного університету «Чернігівська політехніка», Порядку надання дозволу на вільне відвідування занять здобувачам вищої освіти Національного університету «Чернігівська політехніка».

Запорукою успішного вивчення дисципліни є активність під час проведення практичних

та лекційних занять. Консультації відбуваються в аудиторіях університету у відповідності до затвердженого розкладу або ж особистих чи групових консультацій (через вбудований форум) на сторінці курсу в системі дистанційного навчання НУ «Чернігівська політехніка».

Політика дедлайнів

Пропущені теми семінарських занять не відпрацьовуються.

Виключенням може бути наявність поважних причин несвоєчасної здачі зазначених робіт (хвороба, участь в зазначений час в інших видах навчальної, наукової чи організаційної роботи, офіційна робота за фахом тощо).

Політика користування ноутбуками / смартфонами

Прохання до здобувачів тримати смартфони переведеними у беззвучний режим протягом лекційних та практичних занять, так як дзвінки, переписки та спілкування у соціальних мережах відволікають від проведення занять як викладача, так й інших здобувачів. Ноутбуки, планшети та смартфони не можуть використовуватися в аудиторіях під час занять та під час проведення підсумкового контролю (за виключенням проходження тестового контролю в системі Moodle).

Політика заохочень та стягнень

За результатами навчальної, наукової або організаційної діяльності здобувачів вищої освіти за курсом їм можуть нараховуватися додаткові бали – до 10 балів, у залежності від вагомості досягнень. Види позанавчальної діяльності, за якими здобувачі вищої освіти заохочуються додатковою кількістю балів: участь у міжнародних проектах, наукові дослідження, тези, участь у науково-практичних конференціях, винаходи, патенти, авторські свідоцтва за напрямками курсу.

Політика академічної доброчесності

Академічна доброчесність повинна бути забезпечена під час проходження даного курсу (принципи описані у Кодексі академічної доброчесності Національного університету «Чернігівська політехніка»). Списування під час проміжного та підсумкового контролів, виконання практичних завдань на замовлення, підказки вважаються проявами академічної недоброчесності. Від усіх слухачів курсу очікується дотримання академічної доброчесності у зазначених вище моментах. До здобувачів вищої освіти, у яких було виявлено порушення академічної доброчесності, застосовуються різноманітні дисциплінарні заходи (включаючи повторне проходження певних етапів).

Правила перезарахування кредитів

Кредити, отримані в інших закладах вищої освіти, а також результати навчання у неформальній та/або інформальній освіті, можуть бути перезараховані викладачем у відповідності до Положення визначення академічної різниці та визнання результатів попереднього навчання в Національному університеті «Чернігівська політехніка», Порядку визначення академічної різниці та визнання результатів попереднього навчання в Національному університеті «Чернігівська політехніка».

Рекомендована література.

1. Конституція України від 28 червня 1996 р. URL : <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/254K/96-Br>
2. Конвенція про захист прав людини і основоположних свобод від 4 листопада 1950р. : URL: http://zakon4.rada.gov.ua/laws/shgw/995_004
3. Загальна декларація прав людини від 10 грудня 1948 р. URL: http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/995_015
4. Міжнародний пакт про громадянські і політичні права від 16 грудня 1966 р. URL: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/99>
5. Міжнародний пакт про соціальні, економічні і культурні права від 16 грудня 1966 р. URL: http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/995_042
6. Статут ООН від 26 червня 1945 р. Міжнародні документи. Організація об'єднаних націй (ООН).
7. Кримінальний процесуальний кодекс України від 13 квітня 2012 року № 4651-VI // Відомості Верховної Ради України, 2013, № 9-10, № 11-12, № 13, ст.88.
8. Основи кримінального процесу : навч. посіб. / О. В. Пчеліна, Т. Г. Фоміна, В. В. Романюк, Г. І. Глобенко ; за заг. ред. д-ра юрид. наук, доц. Т. Г. Фоміної. Харків : ХНУВС, 2023. 132 с

9. Тертишник В.М. Кримінальний процесуальний кодекс України. Науково-практичний коментар. Вид. 20-те, доповн. і перероб. Київ : Алерта, 2023. 1120 с.
10. Дрьомін В.М., Пашковський М.І., Зелінська Н.А., Нестеренко С.С. Міжнародно-правовий захист прав людини: навчально-методичний посібник. – Одеса: Фенікс, 2011.- 76 с.
11. Background Paper for the Consultation with Representatives of the International Criminal Tribunals for former Yugoslavia and Rwanda on Privileges and Immunities of the International Criminal Court. - July 3, 2001. Prepared by Maria Fariello Laux for the Centre for the Development of International Law and the World Federalist Movement // www.fariello.net
12. Gomien, Harris and Zwaark. Law and Practice of the European Convention on Human Rights and European Social Charter (1996) pages 17 – 36, 42 – 47, 53 – 62
13. Human Rights and Pre-trial Detention. A Handbook of International Standards Relating Pre-trial Detention, Professional Training Series № 3 (United National, Sales № E.94. XIV/6). 10. Док. ООН A/CONF/169/16.
14. Human Rights and Pre-trial Detention. A Handbook of International Standards Relating Pre-trial Detention, Professional Training Series № 3 (United National, Sales № E.94.XIV/6)
15. Janus, Kay and Bradley. European Human Rights Law : text and materials 2nd ed (2000) ch 2, pages 27 – 29 and Ch 3
16. Joseph, Sarah. The International Covenant on civil and political rights. Cases, materials and commentary. Oxford University Press, 2000, p. 139-197 /УДК341.24/
17. Leach, Philip. Taking a case to the European Court of Human Rights. Blackstone Press limited, 2001, p. 106-113 /УДК 341.231.14+341.176+341.6/
18. O’Boyle, Michael. Establishing the New European Court of Human Rights: Progress to Date Human Rights Law Review Vol 3 (1999).
19. Reid, Karen. Aspects of Criminal Justice: Recent Convention Case law Human Rights Law Review Vol. 3 (1999)
20. Rou Walmsley. Developments in the prison systems of Central and Eastern Europe. — HEUNI, Helsinki, 1995. — P.27-33/
21. Steiner H.J., Alston Ph. International human rights in context law, politics, morals. 2nd ed Oxford University Press (2000), p. 56 –126, p. 136 – 158, p. 323-510. /УДК 342.72/73+341.231/

Інформаційні ресурси

1. <https://eln.stu.cn.ua/course/view.php?id=3587> (посилання на сторінку дисципліни в системі дистанційного навчання moodle)
2. Офіційний сайт Верховної Ради України – <http://rada.gov.ua>.